

บทที่ ๑

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

< พลศึกษามีความสำคัญต่อมนุษย์มาตั้งแต่สมัยโบราณ โดยพลศึกษามีความเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ และวัฒนธรรมของมนุษย์ทุกคนทุกนาม ทุกเพศและทุกวัย ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม เช่น ใช้กิจกรรมทางการออกกำลังกายในชีวิตประจำวัน ทำมาหากิน เพื่อชีวิตรอด เป็นต้น ต่อมาวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายของพลศึกษาได้เปลี่ยนแปลงมาจนถึง สมัยปัจจุบัน

วรงค์ดี เพียรชอบ ให้ความหมายของวิชาพลศึกษาว่า

วิชาพลศึกษา คือการศึกษาแขนงหนึ่ง ซึ่งมีวัตถุประสงค์และความมุ่งหมาย เช่นเดียวกับ การศึกษาย่างอื่น ๆ คือเป็นวิชาที่จะส่งเสริมให้นักเรียนได้มีพัฒนาการ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม จะแตกต่างจากวิชาอื่น ๆ ก็ตรงที่วิธีการ และสื่อที่นำมาใช้ คือพลศึกษาใช้กิจกรรมการออกกำลังกาย หรือการเล่นกีฬาเป็นสื่อ กลางการเรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาต่าง ๆ

ในด้านความต้องการของสังคมปัจจุบันนั้น ได้เน้นถึงการส่งเสริม ให้ประชาชน เห็นความสำคัญของการออกกำลังกายโดยใช้กิจกรรมพลศึกษาเป็นสื่อ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของร่างกายและจิตใจ ตลอดจนส่งเสริมสติปัญญาและความมั่นคงทางอารมณ์ ดังนั้น การพลศึกษาในการศึกษาในโรงเรียนนั้น เป็นของจำเป็นที่โรงเรียนต้องจัดให้มีการเรียนการสอนขึ้น อย่างทัดเทียมกับการเรียนการสอนของวิชาอื่น ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เป็นต้น

• วรงค์ดี เพียรชอบ, "ความหมายและวัตถุประสงค์ของวิชาพลศึกษา," วารสารพลศึกษา, ๑๑ (มิถุนายน ๒๕๑๒) : ๑๐.

เพราะสิ่งทั้งหลายที่เขาได้เรียนรู้นั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของเขา^๑ เพราะฉะนั้น การจัดการศึกษาของประเทศไทยจึงได้จัดให้วิชาพลศึกษาเป็นการศึกษายองค์หนึ่งอยู่ในองค์สี่ของการศึกษา ซึ่งได้แก่ พุทธิศึกษา จริบศึกษา พลศึกษา และหัตถศึกษา พลศึกษาเป็นกระบวนการศึกษาที่ก่อให้เกิดบูรณาการในคานการศึกษาทั่วไป หากขาดการศึกษายองค์นี้แล้ว จะทำให้การศึกษายองค์ไม่สมบูรณ์ ขาคองค์ประกอบที่จะช่วยให้ลูกมการณ้ทางการศึกษายองค์ของชาติสำนัร้จลลวงตามความมุ่งหมาย^๒

ถ้าจะพิจารณาดึงความสำคัญของวิชาพลศึกษาให้ลึกซึ้ง จะเห็นว่าวิชาในหมวดพลานามยั ซึ่งรวมวิชาสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนากการ เป็นวิชาที่ทำให้ผู้เรียน ได้รู้จักการกินคือยู่ดี มีร่างกายเจริญเติบโตได้สัคส่วน สมรรถภาพโดยส่วนรวมคื มีน้ำใจเป็นนักกีฬา นอกจากนี้ยังเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยเสริมสร้งเขาวชนให้ม้สมรรถภาพในการศึกษาเล่าเรียน มีความสามารถในการประกอบกิจการงาน เพื่อดำรงชีพต่อไปในอนาคตเป็นอย่างดี คังนั้น จึงกล่าวได้ว่า การพลศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาคนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ตลอดจนความมั่นคงของชาติด้วย

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑ บุญสม มาร์ติน, "สำนัจจากยชิบคักรมพลศึกษา," วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนากการ, ๑-๘ (มกราคม - ตุลาคม ๒๕๒๐) : ๑.

^๒ กอง วิสุทธารม, "การพลศึกษากับการพัฒนาประเทศ," เอกสารคำบรรยาย ๓ หยประชุมกรมการศาสนา, ๒๘ มกราคม ๒๕๒๓. (ยัคสำเนา).

เมื่อความสำคัญของวิชาพลศึกษาในปัจจุบันมีมากขึ้น จึงทำให้ความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถทางพลศึกษาเพิ่มขึ้นด้วย สิ่งที่จะทำให้วิชาพลศึกษาสมบูรณ์ที่สุดคือ ครูพลศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญที่จะทำงานด้านการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน ตลอดจนปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาให้แก่แก่นักเรียน ซึ่งโกวิท วรพิพัฒน์ ได้กล่าวว่า ครูที่จะมีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือเด็กให้ปรับปรุงบุคลิกภาพได้ คือครูพลศึกษา เพราะนอกจากจะมีโอกาสได้ใกล้ชิดเด็กแล้ว เนื้อหาทางพลศึกษายังมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียนอีกด้วย* ด้วยเหตุนี้ ครูพลศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการที่จะช่วยให้การสอนวิชาพลศึกษา บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างไม่เป็นทางการ ของบุคคลหลายกลุ่มเกี่ยวกับครูพลศึกษานี้ ทำให้ทราบว่าครูพลศึกษาบางคนมีข้อบกพร่องบางประการ ที่ควรจะได้รับการแก้ไข เช่น ไม่เห็นความสำคัญของวิชาชีพ ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับคำว่าครู ได้แก่การดื่มสุรามินเมาจนครองสติไว้ไม่อยู่ ไม่สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ศิษย์ได้ พุดจาหยาบคายไม่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และต่อสังคม เป็นต้น นอกจากนี้บางคนยังมีความเห็นว่า ใคร ๆ ก็เป็นครูพลศึกษาได้ ขอให้เขามีความสามารถทางกีฬาเท่านั้นก็พอแล้ว ซึ่ง ชาร์ล เอ. บิวเจอร์ (Charles A. Bucher) กล่าวว่า เป็นความเข้าใจผิดอย่างมากที่เกี่ยว เพราะคนที่จะเป็นครูพลศึกษาได้นั้น ต้องมีคุณสมบัติอื่น ๆ อีกมาก เช่น มีความเฉลียวฉลาด เป็นนักศึกษาที่เก่ง รู้เทคนิคการสอน มีบุคลิกภาพดี มีศีลธรรมสูง ซื่อสัตย์ ไม่พิกการทางร่างกาย การทำงานของร่างกายดี มีการเคลื่อนไหวถูกต้อง ทักษะทางกลไกดี คุณสมบัติทางสังคมดี ยินดีช่วยเหลือผู้อื่น ใฝ่หาวิชาได้ถูกต้อง ร่วมกิจกรรมกับคนอื่น ๆ ได้ และที่

* โกวิท วรพิพัฒน์, "หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการและแนวทางการจัดการเรียนการสอน," บรรยาย ณ ห้องประชุมอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา, ๘ มิถุนายน ๒๕๓๐. (พิมพ์ที่ก.)

สำคัญที่จะต้องมีอีกก็คือ ต้องจบจากโรงเรียนมัธยมศึกษาที่รัฐบาลรับรองวิทยฐานะ และจบจากวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยครูพลศึกษาโดยตรง มีพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ การศึกษาและจิตวิทยาที่ ใ้ภาษาได้ถึงเกณฑ์มาตรฐาน มีบุคลิกภาพสมกับการเป็นครู มีอารมณ์ขันและมีคุณสมบัติทางกลไกถึงเกณฑ์มาตรฐาน^๑

การที่มนุษย์เราจะมีสมรรถภาพและประสิทธิภาพทุก ๆ ด้านทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยครูพลศึกษา เป็นผู้นำวิธีการสอนต่าง ๆ ตลอดจนจนความสามารถและเทคนิคทางด้านอื่น ๆ มาถ่ายทอดให้แก่นักเรียน ซึ่งครูพลศึกษานี้จะต้องมีสมรรถภาพทางด้านต่าง ๆ ประกอบกัน จึงจะช่วยให้การสอนวิชาพลศึกษา บรรลุวัตถุประสงค์ที่ใ้กว้างไว้ จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่ใ้กล่าวมาแล้ว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงสมรรถภาพของครูพลศึกษาโดยการท้าววิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครู และครูพลศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพครูพลศึกษา" เพื่อที่จะใ้แนวโน้มผลการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและเสริมสร้างครูพลศึกษาใ้มีสมรรถภาพ ในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อทราบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครู และครูพลศึกษา ที่มีต่อสมรรถภาพของครูพลศึกษา
๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครู และครูพลศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษา

^๑ Charles A. Bucher, Foundations of Physical Education, 5th ed. (Saint Louis : The C.V. Mosby Company, 1968), pp. 592-597.

๓. เพื่อหาข้อเสนอแนะสำหรับปรับปรุงสมรรถภาพครูพลศึกษา

แนว เหตุผล ทฤษฎีที่สำคัญ หรือสมมุติฐาน

การสอนพลศึกษาในโรงเรียนจะบรรลุตามเป้าหมายหรือไม่ ขึ้นอยู่กับกระบวนการในการจัดและการบริหาร ครูในโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ความสำคัญของการบริหารงานในโรงเรียนขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการสอนของครู งานของครูพลศึกษา มิใช่แค่เพียงสอนอย่างเดียว แต่จะต้องเป็นผู้นำนักเรียนในเรื่องกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการให้คำปรึกษาหารือ และประเมินผลการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยที่ทำให้โครงการบริหารพลศึกษาในโรงเรียนประสบผลสำเร็จ จึงมีใช้อยู่ที่ครูพลศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง แต่ความคิดเห็น ความรู้สึก เจตนาคติ ฯลฯ ของครู และผู้บริหารโรงเรียน ฯลฯ ก็มีอิทธิพลต่อโครงการสอนวิชาพลศึกษา ที่เท่ากับวิชาพลศึกษาช่วยส่งเสริมบุคคลให้ได้มีการพัฒนาทางจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาด้วย ซึ่งเป็นภาพสะท้อนให้เห็นภาพพจน์เกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษา และความสำเร็จในการผลิตครูพลศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

ขอบเขตของการวิจัย

๑. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครู และครูพลศึกษา เกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษา
๒. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู และครูพลศึกษาที่สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
๓. การวิเคราะห์ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเพศ อายุ และสถานภาพอื่น ๆ

ข้อตกลงเบื้องต้น

๑. สมรรถภาพของครูพลศึกษาได้แก่สมรรถภาพในค้ำบค่าง ๆ ที่กลุ่มตัวอย่าง ทั้ง ๓ กลุ่มมีความเห็นตรงกัน
๒. คำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามทุกคน มีความสำคัญเท่ากัน โดยไม่คำนึงถึง เพศ อายุ คุณวุฒิ และประสบการณ์
๓. การวิจัยครั้งนี้ ใช้ข้อมูลจากคำตอบในแบบสอบถาม ผู้บริหารโรงเรียน ครู และครูพลศึกษา ผู้วิจัยถือว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนตอบด้วยความจริงใจตามความรู้สึกของตนเอง ปราศจากอคติและมีได้มุ่งหวังผลประโยชน์อื่นใดทั้งสิ้น

ความจำกัดของการวิจัย

๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งเป็นแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน ครู และครูพลศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง อาจครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษาไม่ครบถ้วน ทำให้ผลการวิจัยไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร
๒. กลุ่มตัวอย่างประชากรอาจตอบแบบสอบถามจากความรู้สึก และประสบการณ์ที่ตนได้รับอยู่มากกว่าการคำนึงถึงข้อเท็จจริง ทำให้ผลการวิจัยคลาดเคลื่อนไปบ้าง

คำจำกัดความ

๑. ครูพลศึกษา หมายถึง ครูประจำการที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการสอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิพลศึกษา

๒. พลศึกษา หมายถึง การศึกษาแขนงหนึ่งที่ใช้กิจกรรมทางกายเป็นสื่อ เพื่อส่งเสริมให้บุคคลมีพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สติปัญญา สังคม รวมทั้งการส่งเสริมให้เป็นพลเมืองดี
๓. การจัดพลศึกษา คือการจัดระบบการทำงานด้านพลศึกษาในโรงเรียนโดยกำหนดตำแหน่งงาน วิธีการปฏิบัติ ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และการประสานงาน
๔. การบริหารพลศึกษา เป็นกระบวนการกำหนดนโยบายโครงการพลศึกษา ในโรงเรียน เพื่อให้การสอนวิชาพลศึกษามุ่งบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย^๑
๕. มุคลิกภาพ วัจนภาพ เทพทลไชย กล่าววว่า มุคลิกภาพ คือลักษณะส่วนรวมของพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งมีความสำคัญต่อบุคคลในค่านักกิจการงาน ทั้งชีวิตส่วนตัวและในสังคมทั่วไป^๒
๖. มนุษย์สัมพันธ์ คือการสร้างความสัมพันธ์ เข้าใจอันดีกับบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับนับถือ ความเชื่อมั่น ศรัทธาในตัวบุคคลเพื่อความสัมฤทธิ์ผลในงานนั้น ๆ^๓

^๑ วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ, การบริหารพลศึกษา, ๒๕๒๑. (เอกสารอักษรสาเนา).

^๒ วัจนภาพ เทพทลไชย, "มุคลิกภาพของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วัคควัยอีพีพีเอส," วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาวิทิต, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๘,

ก.

^๓ ภิญญา สาทร, หลักบริหารการศึกษา (พระนคร : วัฒนาพานิช, ๒๕๑๖),

- ๗. สมรรถภาพของครู หมายถึง พฤติกรรมของครูที่เราจะสังเกตเห็นได้ และ พฤติกรรมนี้จะมีผลต่อกระบวนการ เรียนรู้ของนักเรียน และช่วยให้นักเรียน มีความเจริญงอกงามทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม
- ๘. หัวหน้ามหาวิทยาลัย หมายถึง ครูประจำการที่ได้รับมอบหมาย ให้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน และการบริหารงานเกี่ยวกับวิทยาลัย ศึกษา ทั้งหมดที่มีวุฒิการศึกษา
- ๙. ผู้บริหารโรงเรียน คือบุคคลที่ทำหน้าที่บริหารและดำเนินกิจการ งานทุกอย่างของโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการของโรงเรียน
- ๑๐. ครู หมายถึง ครูประจำการที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศิลปะศึกษา
- ๑๑. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑. ทำให้ทราบสมรรถภาพของครูพลศึกษาที่เป็นอยู่ในขณะนี้
- ๒. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ผลิต และผู้ใช้ครู ในการ เสริมสร้างและการพัฒนาปรับปรุงครูพลศึกษาให้มีสมรรถภาพยิ่งขึ้น
- ๓. เป็นประโยชน์ในการค้นคว้าวิจัย สำหรับผู้ที่สนใจในโลกาสต่อไป